

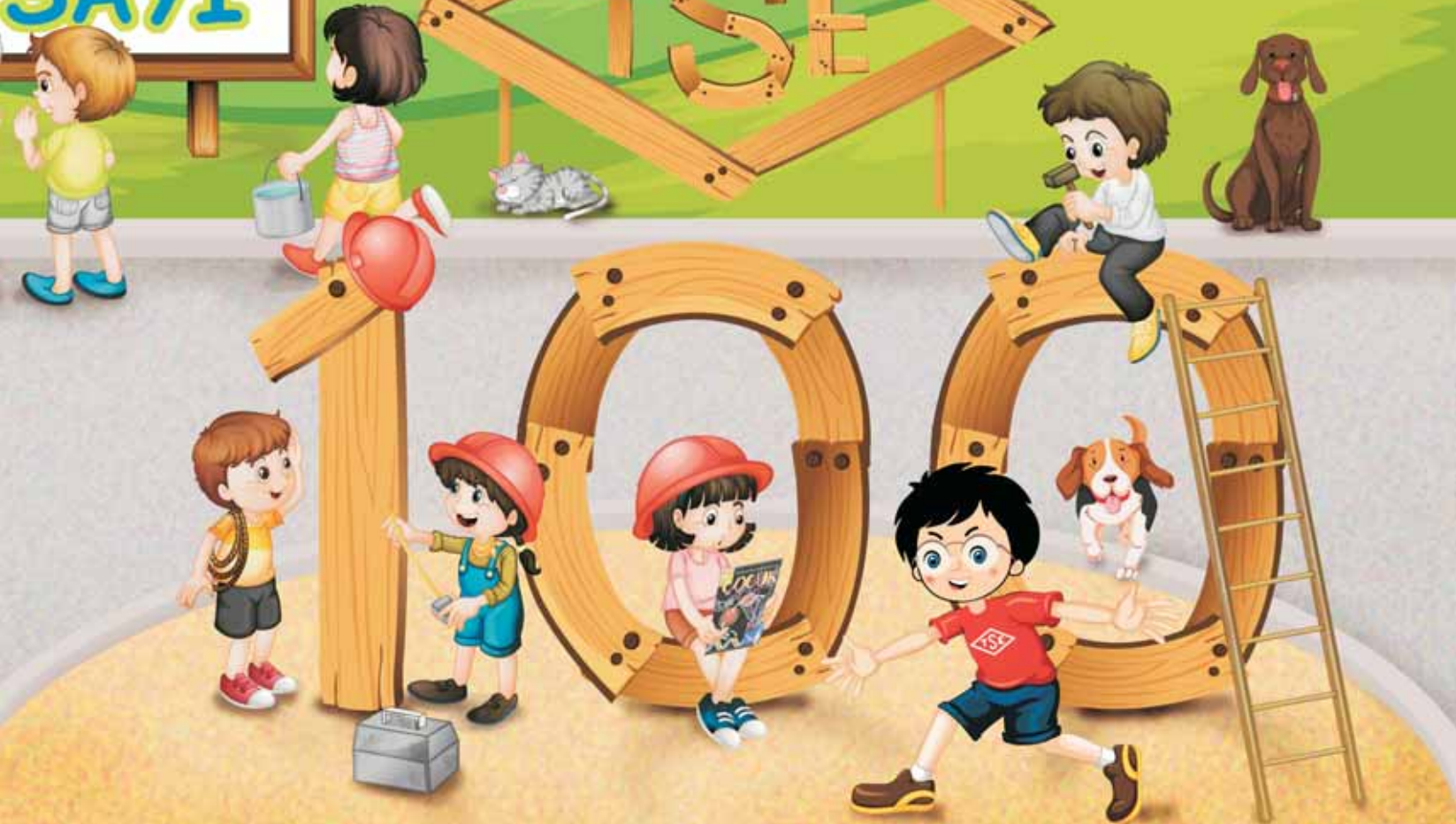
TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Öncü ÇOCUK

EKİM - KASIM - ARALIK 2021
SAYI: 100

Öncü
ÇOCUK
100.
SAYI

SAYI 100

EKİM - KASIM - ARALIK 2021
SAYI 100

Sahibi

Türk Standardları Enstitüsü Adına
Prof. Dr. Adem ŞAHİN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Habibe AJDEROĞLU

Yayın Yönetmeni
Fatih AYDINALP

Editör
Duygu KÜLAH

Yönetim Yeri
Türk Standardları Enstitüsü
Kurumsal İletişim ve Pazarlama Müdürlüğü
Necatibey Caddesi No:112
Bakanlıklar / Ankara
Telefon: 0 312 416 62 46
E-posta: duygu@tse.org.tr

Abonelik
Adem DAĞLI
Telefon: 0 312 416 67 47
e-posta: adagli@tse.org.tr

Yayın Türü: Yerel Süreli
Basım Tarihi: Ekim 2021

Baskı

Sistem Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Strazburg Caddesi No: 31/17 Sıhhiye Ankara
Telefon: 0 312 231 32 57
www.sistemofset.com.tr

Yayına Hazırlayan
Zet Tanıtım Ltd. Şti.
www.zettanitim.com.tr

İçindekiler

● GÜNDEM

Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim).....	04
Cumhuriyet Bayramı (29 Ekim).....	04
Öğretmenler Günü (24 Kasım).....	05
Dünya Engelliler Günü (3 Aralık).....	05

● DOĞANIN İÇİNDEN

Gayzerler.....	06-07
----------------	-------

● ÖNCÜ YOLLARDA

Zeugma Antik Kenti.....	08-09
-------------------------	-------

● BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

İlginç Bilgiler.....	10-11
----------------------	-------

● ONSUZ ASLA

İnternet.....	12-13
---------------	-------

● TARİHİN PENCERESİNDEN

Pusula.....	14-15
-------------	-------

● BİLMECE-BULMACA

Eşleştirme, Çubuk, Fark ve Çapraz Bulmaca.....	16-17
--	-------

● MESLEĞİN ERBÂİ

Yapay Zekâ Mühendisi.....	18-19
---------------------------	-------

● MERAKLI ÖNCÜ

ÇÖLYAK Nedir?.....	20-21
--------------------	-------

● ÖNCÜ BİLİM

IQ mu EQ mu? Duygusal Zekâ Nedir?.....	22-23
--	-------

● SPOR YAP SAĞLIKLI KAL

Buz Hokeyi.....	24-25
-----------------	-------

● KONUMUZ STANDART

14 Ekim Dünya Standartlar Günü Standartların Anlam ve Önemi.....	26-27-28-29
---	-------------

● BİLMECE-BULMACA

Sudoku, Labirent, Eşya Bulmaca.....	30-31
-------------------------------------	-------

● MEDENİYET YOLCULUĞU

Duman İşaretinden İnternete Haberleşme.....	32-33
---	-------

● SÖZÜN KISASI

Aristoteles.....	34
------------------	----

● BİLMECE-BULMACA ÇÖZÜMLERİ

Sudoku, Labirent, Fark Bulmaca.....	35
-------------------------------------	----

Sevgili çocuklar,

Yaz tatili sona erdi. Ağaçlarda yapraklar sararmaya başladı. Sonbahar meyveleri pazarlarda, manavlarda yerini alıyor. Okullarımız açıldı. Sınıflarınızda yerlerinizi uzun bir aradan sonra aldınız. Okul zilleri çalmaya başladı. Hepinizin sağlıklıyla, verimli ve keyifli bir eğitim-öğretim yılı geçirmesi dileğimiz.

Öncü Çocuk, 100. sayısında ve gündemi takip etmeye devam ediyor. Yepyeni konular ile karşınızdayız.

Doğanın İçinden de yeraltından kükreyen sıcak suları; gayzerleri inceledik.

Öncü Yollarda, Gaziantep/Nizip'e gitti. Önemli bir kültür ve tarihi miras olan Zeugma Antik Kenti'ni sizlere tanıtıyor.

Günümüzde onsuz asla yapamayacağımız bir şey; İnternet. İnternet dünyasına yolculuk yaptık. Bu konuyla bağlantılı olarak internete gelinceye kadar haberleşme ve iletişim kurma yolları nelerdi? Ona da "Duman İşaretinden İnternete Haberleşme" konusunda yer verdik.

Mesleğin Erbâbı'nda yeni bir iş alanı tanıtıyoruz. Makineler bizim gibi düşünebilir mi? Yapay zekâ mühendisliği ilginizi çekebilir.

Takım sporlarından biri Buz Hokeyi nasıl oynanır? Bu sayımızda...

GPS modern dünyanın yön tayininde vazgeçilmezimiz. Peki ya pusula? Tarihin Penceresi'nde.

Duygusal zekâ konusunda bir farkındalık oluşturmaya çalıştık.

Çevrenizde glutensiz beslenenlere tanık oldunuz mu? Öyleyse konumuz Çölyak.

Dünya Standartlar Gününün anlam ve öneminin detayları Konumuz Standart'ta.

Ünlü bilim insanı ve filozof Aristoteles, bugünün insanlarına neler söylüyor?

Sayfaları çevirmeye başlayalım; bilmece, bulmaca ve sudoku için kalemleri hazırlayın.

Sevgili çocuklar, dönem içindeki önemli gün ve haftaları, anma ve kutlamaları da unutmayın.

Yeni sayılarda buluşmak üzere, keyifli okumalar...

29 Ekim

Cumhuriyet Bayramı

Cumhuriyetimizin 98. yılı. Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün en büyük bayram olarak nitelendirdiği ve çağdaş bir ülke olarak geleceğin temellerinin atıldığı bu özel gün, her yıl olduğu gibi bu yıl da coşkuyla kutlanıyor. Bundan tam 98 yıl önce Cumhuriyetin ilanı, Ankara'da 101 pare top atışı ile duyuruldu ve 29 Ekim gecesi ile 30 Ekim 1923 tarihinde, başta Ankara olmak üzere tüm ülkede bir bayram havasında kutlandı.

Cumhuriyet; fikren, ilmen ve bedenen kuvvetli ve yüksek karakterli koruyucular ister. Bu duygularla Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun!

Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)

Her yıl 4 Ekim dünyayı paylaştığımız dostlarımızın, hayvanların günü olarak kutlanıyor. Hayvan dostları, ilk kez İngiltere'de 1822 yılında; hayvanları korumak, insanların hayvanlara iyi davranmalarını, daha iyi koşullarda beslenme ve korunmalarını sağlamak amacıyla Hayvanları Koruma Birliği'ni kurdular. Ardından, ilerleyen tarihlerde 4 Ekim, Hayvanları Koruma Günü olarak kutlanmaya başlandı. Bu günün amacı; evrende insanlardan başka canlılar olduğunu anlamak, onların yaşam alanlarına müdahale etmemek, yaşam hakkına saygı duymaktır.

24 Kasım

Öğretmenler Günü

Öpmek istiyorum hep o şefkatli elleri.
Yerimde sayıyordum alıp geçtin ileri.
Bana hep sen öğrettin o güzel bilgileri.
Benim bilgi kaynağım, sevgili öğretmenim

Hakkı ÇEBİ

24 Kasım 1928, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "Millet Mektepleri'nin Başöğretmenliği"ni kabul ettiği gündür. Atatürk'ün 100. doğum yıl dönümü olan 1981 yılında onun "başöğretmen" oluşunun yıldönümlerinde ülke çapında Öğretmenler Günü kutlanmasına karar verilmiştir.

Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)

Günümüzde dünyada 1 milyardan fazla engelli bulunuyor. Ancak, tüm insanlar engelli adaydır. 3 Aralık Dünya Engelliler Günü de tüm dünyada engelli haklarına dikkat çekildiği, sivil toplum kuruluşlarının etkinlikler düzenlediği, farkındalık günü olarak karşımıza çıkıyor.

Unutmayalım ki engellilik birey ve ailesi için zorlu yaşam koşullarını beraberinde getirmekte ve onların yaşadığı sorunlarla baş etme sürecinde bizlere görevler düşmektedir. Bu nedenle, her alanda onların yaşamlarını kolaylaştırmak, yılın her günü onları anlamak için çalışmalıyız.

Hoşgörü, sevgi ve saygıyla daha güçlü bir ülkede hep birlikte yaşamı kucaklayalım.

Doğanın İçinden Gayzerler

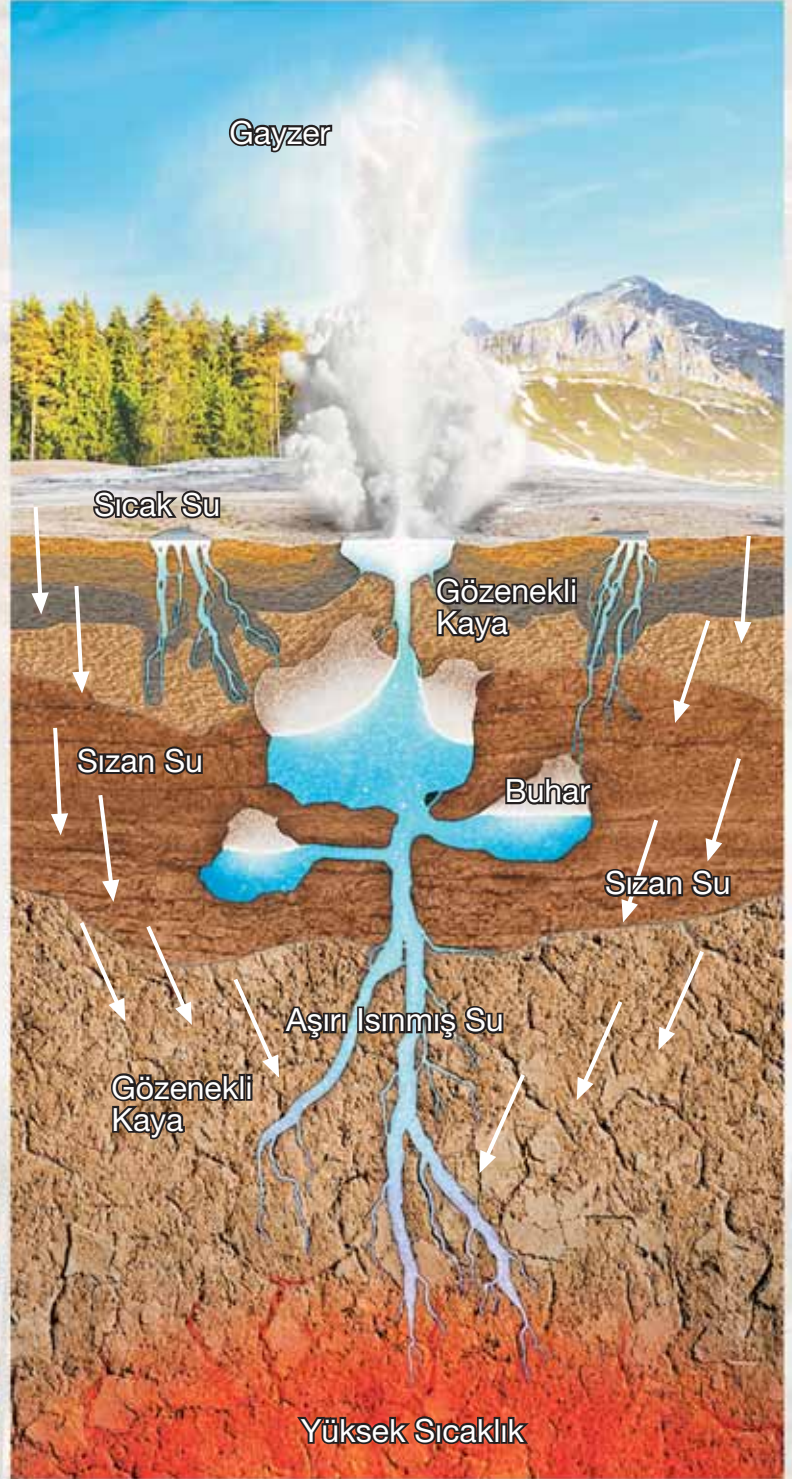
Sevgili çocuklar,
sizlere bu sayımızda
bir doğa olayından
bahsetmek
istiyoruz.

Gayzerler, volkanik aktiviteye sahip bölgelerde yeraltında ısınan suların basınçla yeryüzüne fıskırması ile meydana gelmektedir. Yeraltı suları, içinde toplandığı doğal kuyularda yerküre çekirdeğindeki magma tabakasının yakınından geçerken ısınırlar. Bu kaynaklar yeterince ısındığında, volkanik ve kırıklı fay bölgelerinde basınçla yeryüzüne fıskırırlar. Bu esnada çevreye buhar ve sıcak su yayılır. Her gayzerin ısınma ve kaynama noktaları farklıdır. Hatta ender olarak soğuk gayzere de rastlanır. Gayzerlerin ağızları genellikle kireçtaşı mineralleri ile kaplı tümseklerdir.

İzlanda dilinde geysir, İngilizceye gayser olarak geçmiştir. Gayzerlerdeki sıcak sular kükürtlüdür. Suyun bulunduğu bölgeye göre, silisyum, arsenik, cıva, karbondioksit veya sülfür içerebilirler. Dünyada en çok İzlanda ve Yeni Zelanda'da gayzer vardır. Bunun dışında ABD, Rusya, Şili ve Japonya'da gayzerler mevcuttur. Türkiye'de ise gayzer yoktur.

Gayzer Vadisi, Rusya

Strokkur Gayzeri, İzlanda

Şimdiye kadar, diğer gezegenlerde gayzerler keşfedilmedi. Bununla birlikte Güneş sistemimizde bazı gayzer benzeri faaliyetlerin olduğu bilim insanlarınca belgelenmiştir. Örneğin Satürn'ün uydusu Enceladus, Jüpiter ve Ay yüzeylerindeki donmuş deliklerden su parçacıklarının çıkması ve gaz patlamaları şeklindedir.

Fışkıran sıcak sular gayzer kuyularında depolanmaktadır. Peki, bu sıcak sulardan nasıl yararlanıyoruz? En başta elektrik üretimi, ısınma ve turizm amaçlı kullanılmaktadır. İzlanda gayzerleri dünyada ticari açıdan değerlendirilen en verimli örneklerdir. Hatta öyle ki İzlandalılar, çok soğuk olan iklimlerine karşın bitki seralarını gayzer sularıyla ısıtarak tarım yapabilmektedirler. Evlerini de 1943'ten beri gayzer sularıyla ısıtmaktadırlar. Gayzerlerin kükürtlü suları ise, termal havuzlar olarak şifa dağıtmaktadır. Bazı gayzerler çamurlu su püskürttüğünden buralar da çamur banyosu olarak kullanılmaktadır.

Gayzerlerin sularını ne zaman püskürteceğinin tam zamanı bilinmemektedir. Gayzerler, başta jeologlar olmak üzere pek çok bilim dalının üzerinde araştırma yaptığı oluşumlardır. Jeologlar, gayzerlerin çevresindeki püskürtülerde, kayaları ve mineralleri inceleyerek yeraltındaki yapı ile ilgili ipuçları elde ederler.

Lone Star (Yalnız Yıldız) Gayzeri, ABD

Dünyanın en aktif gayzer havzalarından birisi de ABD'de bulunan Yellowstone Park'tır. Bu alanda, arada sırada kükreyen irili ufaklı 460 gayzer vardır. Her yıl turistler bu olağanüstü görüntüleri fotoğraflamak için bölgeyi ziyaret ederler.

Castle (Kale) Gayzeri, ABD

Öncü Yollarda Zeugma Antik Kenti

Zeugma, Antik Yunanca'da "kesişme noktası-geçit" anlamındadır. MÖ 300 civarında Büyük İskender'in generallerinden I. Seleukos Nikator tarafından kurulmuş bir antik şehirdir.

Çingene Kızı
adı verilen
Maenad
Mozaigi

UNESCO Dünya Mirasları Listesi'ne girmeye aday olan antik şehir, Gaziantep ilinin Nizip ilçesine 10 km uzaklıktaki Belkis Mahallesi eteklerinde kurulmuştur. Kazı çalışmaları günümüzde de devam eden bu antik şehir, Fırat Nehri'nin kıyısında yaklaşık 20 bin dönümlük bir araziye yayılmıştır.

Şehirde yapılan arkeolojik çalışmalar neticesinde, birçok değerli tarihi kalıntı ortaya çıkartılmıştır. Yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı olan bu kent, önemli kültür varlıklarımız arasında yer almaktadır.

Yüzey kazısı tamamlanan alanlar, üstü kapatılarak koruma altına alınmıştır.

Özellikle Roma döneminde sanat alanında başarılı ilerlemeler kaydeden Zeugma, o yıllardan kalma mozaik kalıntıları ile dünyaca ünlü bir konuma gelmiştir. Şehir nüfusunun artmasının ardından inşa edilen villaları süsleyen bu mozaikler, bir süre Gaziantep Arkeoloji Müzesi'nde sergilendikten sonra, 2011 yılında Zeugma Mozaik Müzesi'ne taşınmıştır.

Gaziantep kent merkezinde bulunan Zeugma Mozaik Müzesi, sanat tarihçileri, arkeologlar aynı zamanda tarih ve kültür meraklılarının göz bebeği bir müzedir. Bu müze, gerek bina büyüklüğü gerekse sergilenen mozaiklerin kapladığı alan bakımından dünyanın en büyük mozaik müzelerinden birisidir.

Gaziantep'in ve müzenin de simgesi haline gelen en önemli mozaik eser ise Çingene Kızı adı verilen Maenad Mozaïği olarak ziyaretçileri karşılar. Zeugma'nın Mona Lisa'sı olarak adlandırılan bu mozaïğin, Maenad Villası'nın yemek odasındaki zeminde yer aldığı biliniyor.

Zeugma Mozaik Müzesi, Gaziantep

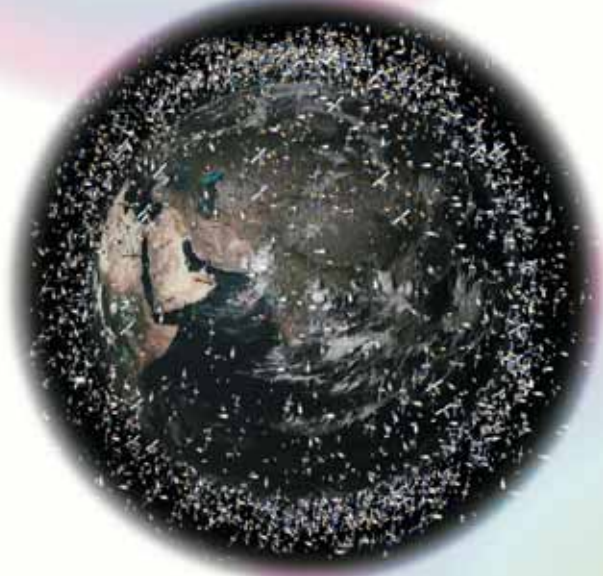
Bunları Biliyor musunuz?

İlginç Bilgiler

Pandalar, yaklaşık olarak günlerinin yarısını yemek yiyerek geçirir. Aslında etobur olan pandalar, besin ihtiyaçlarının % 99'unu bambulardan karşılar. Bundan dolayı ihtiyaç duydukları besin maddelerini alabilmek için günde 10 ile 20 kg bambu yemeleri gerekir.

Dünya'nın etrafında hareket eden farklı büyüklüklerde milyonlarca uzay çöpü var. Alçak Dünya yörüngesindeki uzay çöplerinin toplam kütlesinin yaklaşık 6000 ton olduğu tahmin ediliyor.

İmparator penguenleri, dondurucu soğuklarda bir araya gelir ve iç bölgesi sıcak kalan bir çember oluşturur. Durmaksızın dışarıdan içeriye doğru yer değiştirirler. Böylece, hiçbir penguenin uzun süre soğukta kalmaması sağlanır.

Etiyopya'daki Simen Dağları'nda yaşayan gelada babunlarının korkutucu dişleri sizleri yanıltmasın. Aslında, otlayan tek primatlardır. Neredeyse sadece otla beslenirler.

Arılar kanatlarını saniyede 200 defa çırpabilirler ve saatte 24 km hızla uçabilirler.

Arktik Okyanusu'nda bulunan 393 yaşındaki Grönland köpekbalığı 1627'den beri okyanusta dolaşıyor. Gezegenimizde bilinen en yaşlı omurgalı canlıdır.

Hindistan Cevizi Yengeci adını Hindistan cevizine olan düşkünlüğünden alıyor. 60 yıla kadar yaşayabilen Hindistan Cevizi Yengeci karada yaşayan en büyük eklem bacaklı olarak bilinmektedir.

Sinek kuşları, geriye doğru dengeli ve uzun süre uçabilen nadir kuş türlerinden biridir. Bu kuşlar saniyede 80 kez kanat çırpabilir. Kanatlarını çok hızlı bir şekilde çırpabildikleri için havada asılı kalabilir ve geri geri uçabilirler.

Onsuz Asla İnternet

Günümüz insanının olmazsa olmazı internetin gelişimini merak ediyor musunuz? Haydi, birlikte İnternet dünyasına yolculuğa çıkalım.

Yakın zamana kadar, insanlar boş zamanlarının çoğunu TV izleyerek değerlendiriyorlardı. Günümüzde televizyon seyretmekten daha çok internete bağlanıyoruz. Herkesin bir Facebook hesabı var ve birçok kişi videolarını YouTube kanalıyla tüm dünya ile paylaşıyor. Kısacası internet artık hayatımızın ayrılmaz bir parçası. Peki, internetin gelişimi hakkında ne kadar bilgimiz var?

İnternet; İngilizce "inter" (arasında) ve "net" (ağ) kelimelerinin birleşmesinden oluşur. Bu da "Ağlar arasında" anlamına gelir.

İnternet; insanların birbirleriyle iletişim kurmasını ve bilgiyi yaygın olarak paylaşmasını sağlayan bir iletişim aracı olmasının yanı sıra, insanların sahip olmak istedikleri bilgiye kolaylıkla ulaşmasını kolaylaştıran bir ağıdır.

İnternetin temeli, ABD'ye dayanmaktadır. 1960'lı yıllarda -soğuk savaş dönemi-nükleer çatışma tehdidi nedeniyle askeri amaçlı projelere büyük miktarlarda harcama yapılmıştır. 1969 yılında ABD tarafından, iletişim kanallarına sızmayı engellemek amacıyla, ARPANET adı verilen bir proje geliştirilir. Bu proje ile birbirine bağlı bilgisayarlar üzerinden iletişim kurulmuştur. Günümüzdeki internetin temeli de bu projeye dayanmaktadır.

Aralık 1969 ARPANET kullanılmaya başladı

Dünya üzerinde tüm ağların birleştirilmesi ile bilgiye ulaşmayı kolaylaştıran sistem, 1973 ile 1980 yılları arasında daha da geliştirilir. 1 Ocak 1983 itibariyle ARPANET, ağı bağlı olan tüm cihazların İletişim Kontrol Protokolü'nü kabul etmesi gerektiğini duyurmuştur.

1990 World Wide Web prototipi oluşturuldu

World Wide Web Protokolü, 1991 yılında geliştirilse de internet ağının evlerde kullanımı ancak 1998 yılında başladı. Şu anda dünya çapında yaklaşık olarak 2 milyardan fazla insan günlük pek çok işini dijital ortamda yürütmektedir. Dijital ağ bağlantısında ve kullanımında 2000'li yıllar ile birlikte büyük gelişmeler görülmüştür.

Günümüzde, dijital ortam sadece veri akışı sağlamak amacı ile kullanılmıyor. Bunun yanı sıra sohbet etmek, alışveriş yapmak, video ve film izlemek gibi farklı aktiviteler için de dijital ortam kullanılmaktadır. Dijital bağlantı, dünyada pek çok kişi için hayatın vazgeçilmezi durumundayken ülkemizde de ağ bağlantısından yararlanmakta olan ortalama 45 milyon kişi bulunuyor.

Türkiye'de ilk internet bağlantısı, 12 Nisan 1993 tarihinde yapılmıştır. İlk yıllarında TÜBİTAK ve üniversitelerin kullanımına izin verilen, sadece ODTÜ

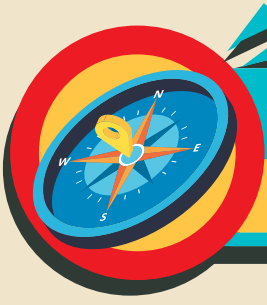
ve Ege Üniversitesi üzerinden bağlanılan internete, bugün her isteyen, istediği internet servis sağlayıcı üzerinden bağlanabilmektedir.

1998 Google kuruldu

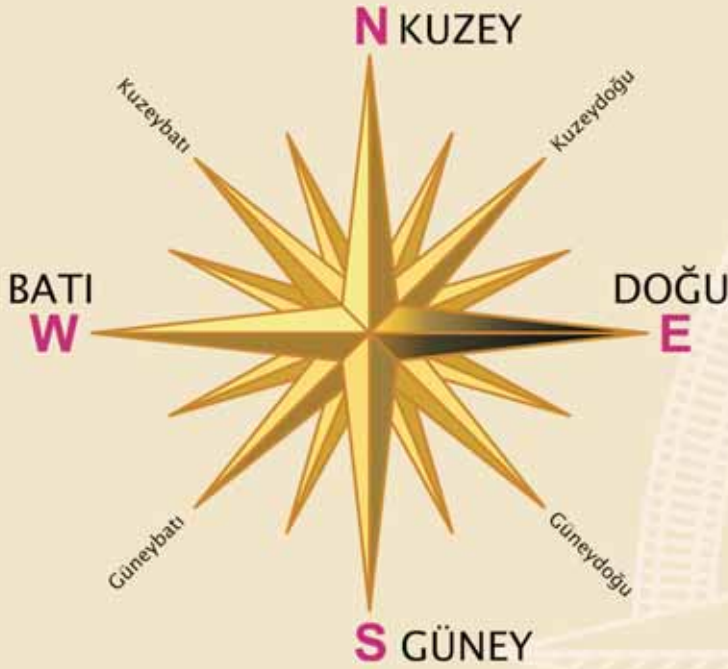
Türkiye'de internet başlangıçta, tüm dünyada olduğu gibi, bilgi aktarımı amacıyla kullanılmıştır. 1995 yılı içinde, dünyadaki gelişime paralel olarak, Türk girişimcileri de günden güne artan bir talep ile internet ortamını; web sayfaları, elektronik posta ve diğer servisleri ile kullanıcıların beklentileri doğrultusunda etkileşimli olarak, özellikle tanıtım ve pazarlama için kullanmaya başlamışlardır.

Tarihin Penceresi

Pusula

Pusula, Dünya üzerinde yer ve konum tespit etmeye yarayan araçtır. Ulaşımında ve arazi incelemelerinde kullanılır. Pusulalar, manyetik, cayroskopik* veya bir yıldızla göre yön belirleme prensipleri ile çalışırlar. Pusula sözcüğü İtalyancadan Türkçeye geçmiştir. Dünyanın manyetik alanı, kabaca bir çubuk mıknatısın etrafında oluşturduğu manyetik alana benzetilebilir. Dünyanın biri coğrafi kuzey kutbu, diğeri de coğrafi güney

kutbu yakınında olmak üzere iki manyetik kutbu vardır. Mıknatıslar ise Dünyanın manyetik alanından etkilenir. Benzer kutuplar birbirini iter fiziksel prensibine göre manyetik kuzey kutbu Dünyanın coğrafi kuzeyini gösterir. Bu nedenle manyetik pusulalarda, manyetik alan içerisinde bulunan pusula iğnesinin serbest kaldığında daima kuzeye doğru bakması prensibi geçerlidir.

Çinli denizciler tarafından kullanılan antik pusula

Çünkü Dünyanın manyetikliği iğneyi kuzeye doğru çekmektedir.

İlk pusulalar mıknatıs taşı kullanılarak üretilmiştir. Kuzeyi gösteren uç daima kırmızı olarak gösterilir. Diğer ana ve ara yönler 360 derecelik prensibe göre tasarlanır.

Yön tayini konusundaki bilgiler, MÖ 2. yüzyıla kadar iner. O yıllarda insanlar güneşin konumuna, kutup yıldızının durumuna bakarak yönlerini tayin etmeye çalışmışlardır. Pusulanın 12. yüzyılda Avrupalı ve Çinli denizciler tarafından ayrı ayrı keşfedildiği düşünülmektedir. Çinli denizciler, mıknatıs taşını bir çöp üzerine koyarak suya batırdıklarında taşın daima kuzey yıldızını gösterdiğini fark etmişlerdir. Fransa'da 1200'den itibaren pusuladan söz edilmektedir. 1207'de İngiliz, 1213'de ise İzlanda kayıtlarında pusuladan bahsedilir. Yeni ticaret yollarının bulunması ve Amerika kıtasının keşfinde de pusula çok etkili olmuştur.

İlk pusula kullanan denizcileri, havacılar, askerler, madenciler, mimarlar, ormancılar, haritacılar, izciler, dağcılar, yelkenciler takip etti.

Kullanım amaçlarına göre pusulalar; kerteriz (açıklık) pusulası, asma pusulalar, elektromanyetik pusulalar, dümenci pusulaları, filika pusulaları, cayraskop pusulası, kadranlı pusulalar, sıvılı pusulalar şeklindedir.

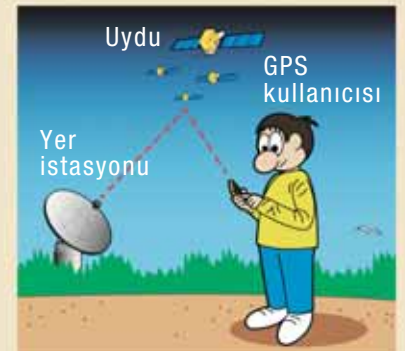
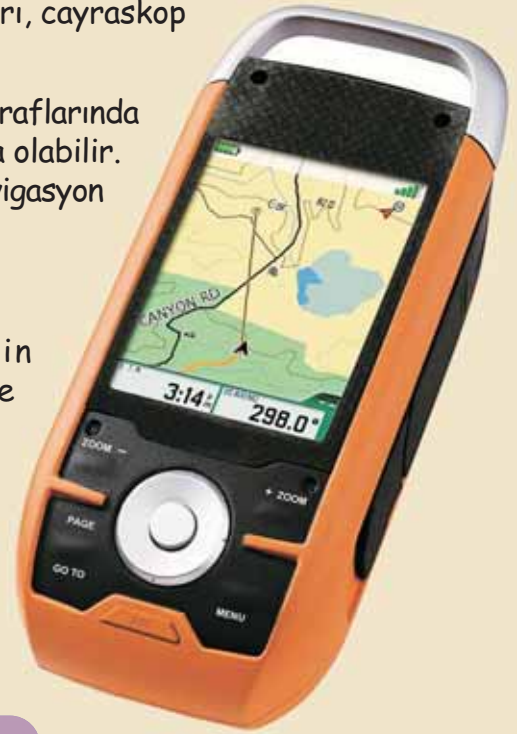
çok gelişkin pusulalar mevcuttur. Pusulalardaki sapmalar etraflarında bulunan manyetik araçlardan etkilendikleri zaman fazla olabilir. Sapmaların ortadan kaldırılması için gemi ve uçaklar navigasyon sistemlerini kullanırlar.

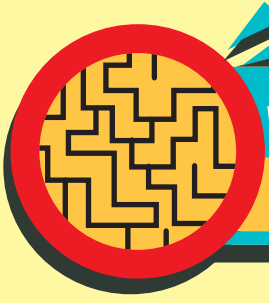
GPS'çi misiniz yoksa pusula sever mi?

GPS,** Modern dünyanın yön tayininin vazgeçilmezi olsa da internete, elektriğe ihtiyaç duymadan hizmet vermesi açısından ıssız bölgelerin vazgeçilmezi pusulalardır. Modern dünya artık pek yüzüne bakmasa da dünyada değişimin en temel icadıdır ve tarihin seyrini değiştirmiştir.

*Dünyanın dönüş hareketine göre çalışır, gemiciler tarafından kullanılır.

**GPS (Global Positioning System; Küresel Konumlama Sistemi), dünya üzerinde herhangi engelsiz bir görüş hattında, dört veya daha fazla uydusu ile her türlü hava koşulunda yer ve zaman bilgileri sağlayan uzay tabanlı uydu navigasyon sistemidir.

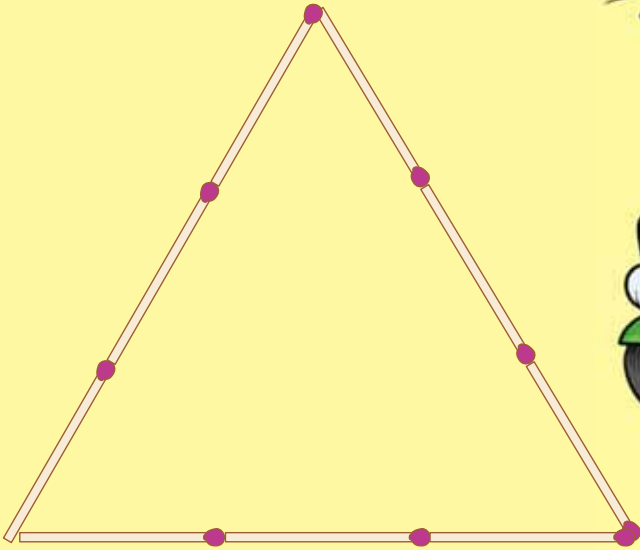
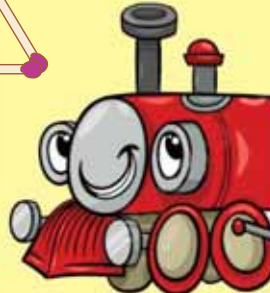
Bilmece - Bulmaca

1

Aşağıdaki araçların ön ve arka kısımlarını doğru parçalarla eşleştirir misin?

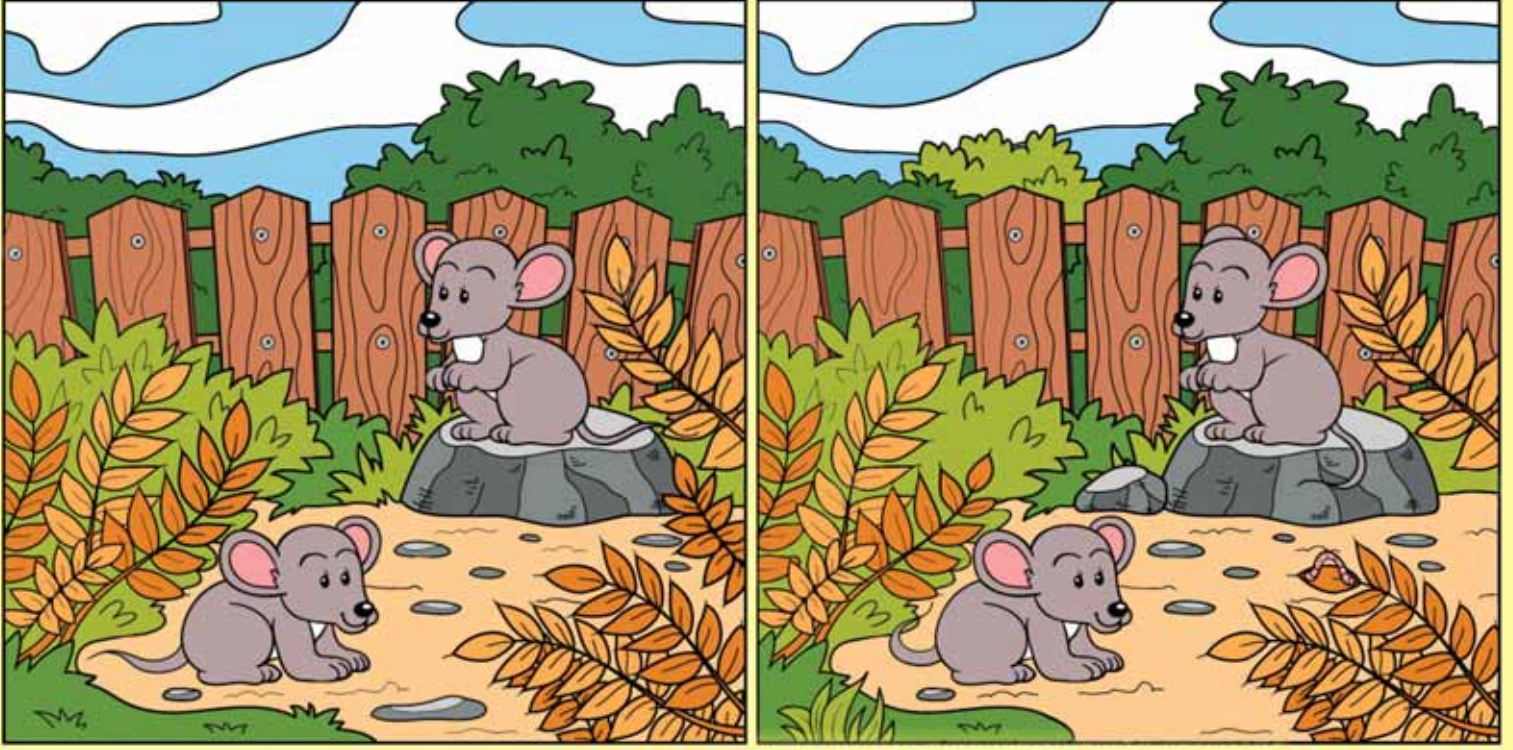
2

Aşağıdaki şekilde bulunan 9 çubuğun yalnızca 3 tanesinin yerini değiştirerek, 3 tane üçgen oluşturabilir misin?

3

Aşağıdaki iki resim arasında 12 farkı bulabilir misin?

4

Listedeki hayvan isimlerini yandaki tabloda bulup işaretleyebilir misin?

İsimler, soldan sağa, yukarıdan aşağıya ve çapraz olarak yazılmıştır.

I	A	C	P	X	M	T	S	C	X	G	E	T	D	U	Y	N	A	R	P	Q	C	Z	Z
N	U	K	P	O	K	F	M	A	L	B	T	A	V	Ş	A	N	L	G	X	X	A	P	H
E	U	W	E	T	K	K	R	P	K	G	X	T	T	C	R	A	Q	X	G	V	T	N	N
B	C	O	E	L	Z	B	U	İ	J	U	B	İ	E	S	A	L	E	V	Q	A	W	Z	E
U	W	E	I	X	E	T	D	C	N	C	A	N	L	J	S	P	L	V	R	Ş	Q	A	Y
C	G	Z	N	Z	J	B	G	M	U	C	L	Ç	E	C	A	A	Z	M	M	A	V	R	P
L	Q	E	H	H	K	E	E	Y	U	H	İ	İ	M	K	F	K	Ö	P	E	K	O	İ	N
M	U	W	J	A	L	P	A	K	A	R	N	F	U	N	A	W	Z	U	V	N	L	K	B
T	E	R	A	L	F	Y	M	H	K	N	A	E	R	Z	K	O	A	M	I	F	L	L	N
S	K	U	M	R	U	Z	W	F	G	A	O	K	Z	B	G	O	S	A	J	L	E	I	P
J	J	A	X	N	O	Y	R	A	K	I	R	L	A	N	G	I	Ç	X	B	X	C	F	Q
P	U	P	M	S	S	F	İ	L	A	K	A	R	A	K	U	L	A	K	H	R	L	B	Ö
P	I	K	S	U	M	E	D	K	L	K	T	Y	İ	W	G	A	I	C	I	D	E	K	R
Y	D	U	H	J	Y	Q	O	Z	P	E	L	İ	K	A	N	D	R	D	J	M	W	Y	D
N	P	R	I	I	A	P	D	O	Y	A	N	E	Ş	E	K	N	L	A	R	H	Z	T	E
E	E	B	T	K	Y	G	O	K	S	İ	J	E	L	Y	U	I	F	T	M	A	K	I	K
H	E	A	D	A	J	N	U	L	S	E	R	Ç	E	V	B	B	S	F	V	L	M	V	D
A	V	Ğ	E	V	B	B	I	A	O	E	X	C	A	L	E	N	V	İ	Ş	N	E	C	T
A	v	A	C	V	Y	H	I	W	R	I	S	K	E	K	L	İ	K	U	G	T	E	V	I
G	Q	Q	K	I	U	J	M	B	G	K	M	S	P	M	C	V	H	I	X	L	V	B	I

KELEBEK
JAGUAR
ZEBRA
FİL
KURBAĞA
ALPAKA
LEMUR
TAVŞAN
BALİNA
YARASA
SALYANGOZ
KARAKULAK
VAŞAK
BILDİRCİN
KEKLİK
KIRLANGIÇ
KUMRU
ÖRDEK
PELİKAN

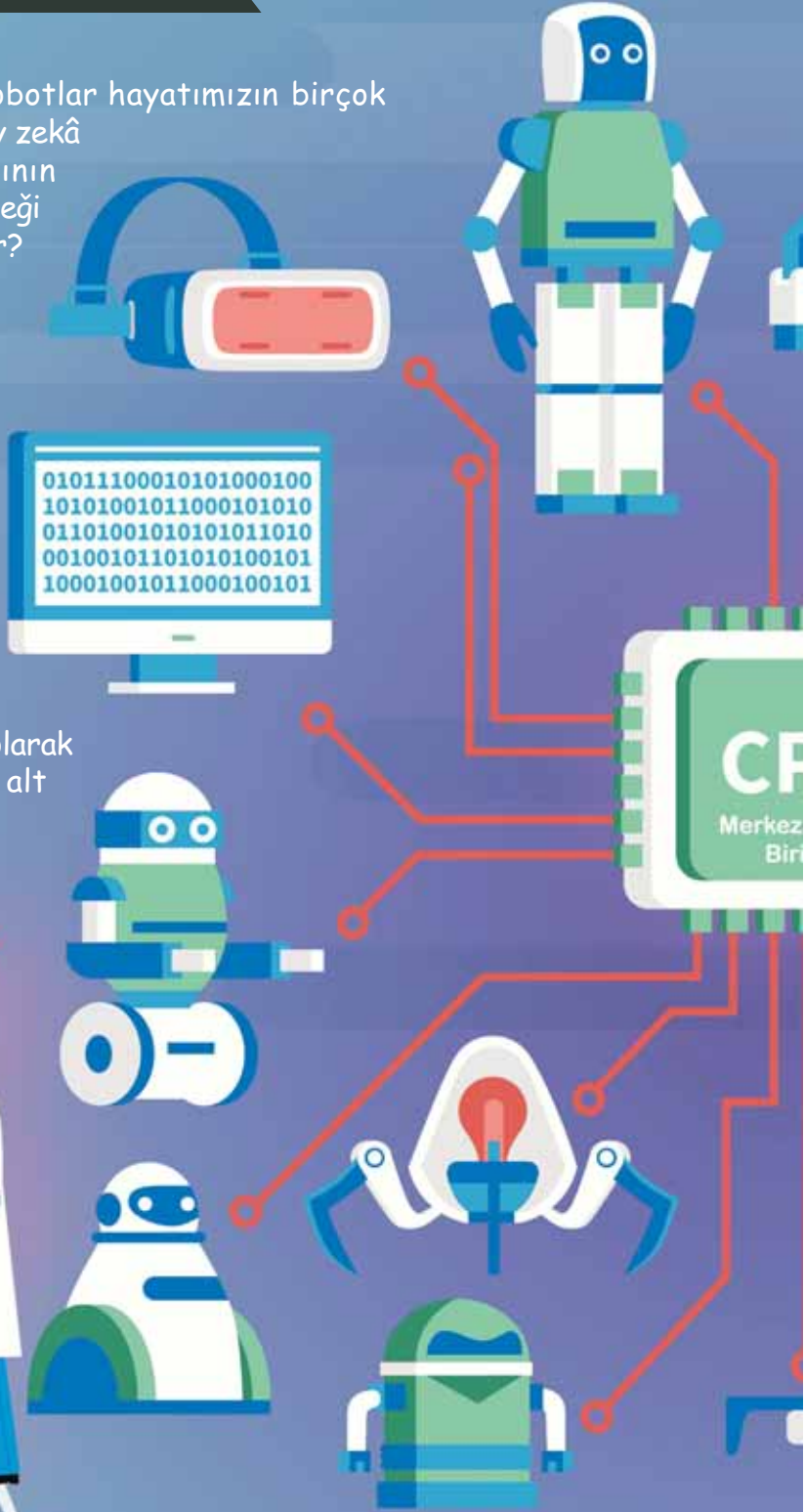
Mesleğin Erbâbı

Yapay Zekâ Mühendisi

Gelişen teknoloji ile birlikte yapay zekâlar, robotlar hayatımızın birçok alanında var olmaya başladı. Tabii bu durum, yapay zekâ ve yapay zekâ mühendisliği alanı meraklılarının dikkatini çekmekte gecikmedi. Peki, geleceğin mesleği olarak öngörülen, yapay zekâ mühendisliği nedir? Nasıl yapay zekâ mühendisi olunur?

Makineleri, insan beyniymiş gibi çalışacak şekilde programlayan, makine öğrenme algoritmalarını tasarlayan kişilere yapay zekâ mühendisi denir.

Makineleri, mantıklı ve verimli bir şekilde hareketler gerçekleştirmek amacıyla programlayan yapay zekâ mühendisliği, yapay zekânın tanımından başlayarak; makine algoritmalarının ardından derin öğrenme algoritmalarının nasıl çalıştığını araştıran bir meslek dalıdır. Bilgisayar mühendisliği ve yazılım mühendisliği ile birlikte ilerleyen bir dal olarak karşımıza çıkar. Bilgisayar mühendisliğinin bir alt dalı olarak da tanımlayabiliriz.

Yapay Zekâ Mühendisliği nedir?

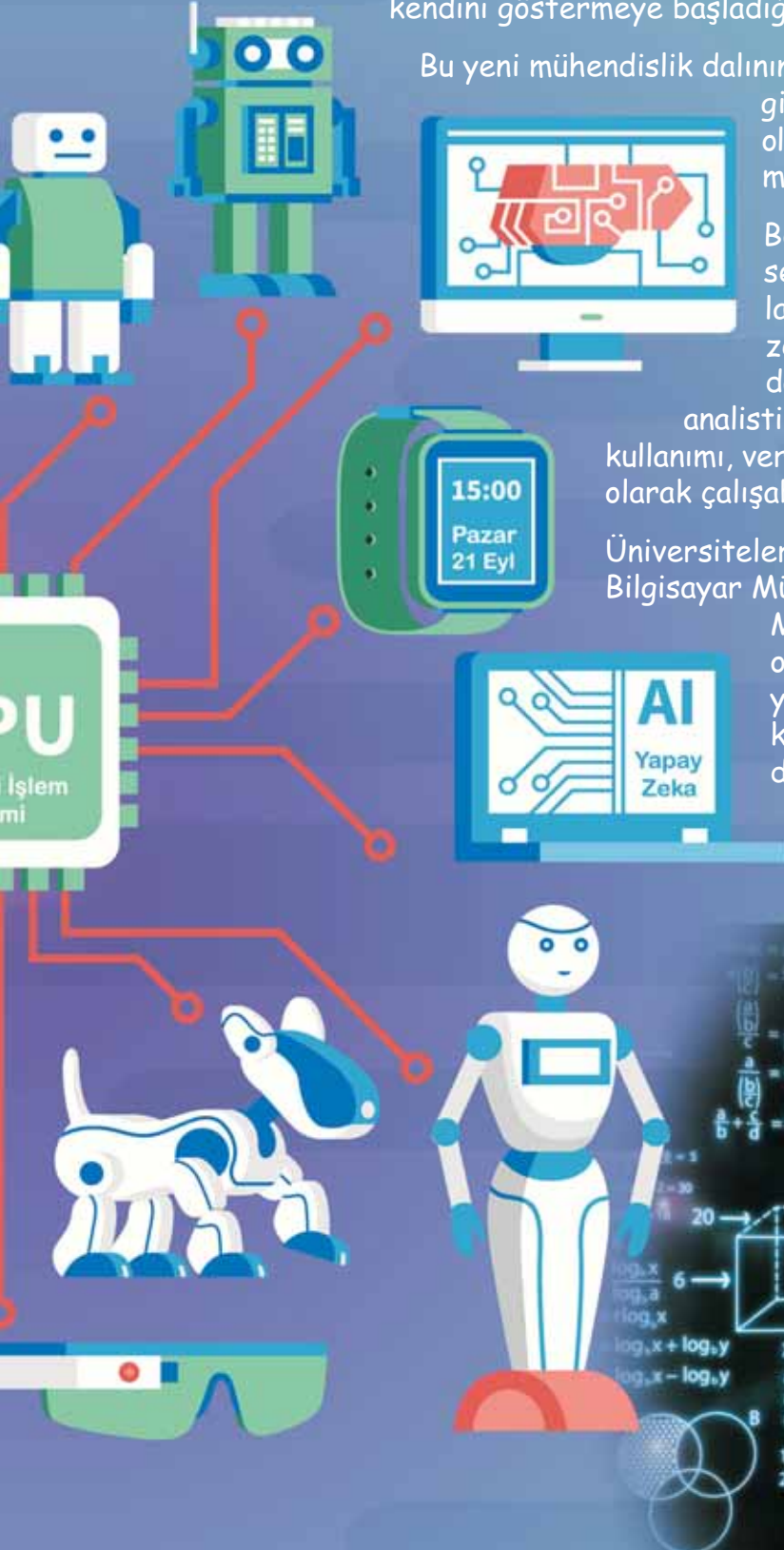
Yapay zekâ alt yapısını hazırlayan, onları var eden, teknik sorunları çözüme kavuşturan, insanların yaşamını kolaylaştırmayı amaçlayan bir meslektir yapay zekâ mühendisliği.

Dünyada ve ülkemizde çok fazla bilinmese de; geleceğin meslekleri arasında kendini göstermeye başladığı da bir gerçektir.

Bu yeni mühendislik dalının temelinde bilgisayar, yazılım, finans, istatistik gibi kavramlar yer alır. Yapay Zekâ Mühendisi olabilmek için; bu kavramların işlemlerine ve bilgisine mutlaka sahip olmalısınız.

Bölüm mezunları, akademik alanda ya da özel sektöre ilişkin araştırma laboratuvarlarında çalışabilir. Yapay zekâ odaklı iş zekâsı uygulamalarına dayalı özel sektör alanlarında iş analisti, sistem ve yazılım uzmanı, kaynak kullanımı, veri madenciliği ve algoritma uzmanı olarak çalışabilirler.

Üniversitelerin Yapay Zekâ Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği ve Yazılım Mühendisliği bölümlerinde okuyarak ve kendinizi bilgisayar, yazılım, istatistik, matematik, kodlama alanlarında geliştirerek de yapay zekâ mühendisi olabilirsiniz.

Meraklı Öncü

ÇÖLYAK Nedir?

Sevgili çocuklar, çevrenizde buğday unlu gıdaları tüketmekten kaçınan arkadaşlarınız oldu mu? Sorduğunuzda "Ben Çölyaklıyım" yanıtını duymuş olabilirsiniz. Her geçen gün görülme sıklığı artan bu hastalık, bağışıklık sistemini hedef almaktadır.

Bağışıklık sistemi tahıl ürünlerinde bulunan glutene karşı tepki vererek, bağırsakların hassasiyetini artırmakta ve iltihaplanmasına neden olmaktadır. Çölyak hastaları, içinde buğday, arpa, yulaf ve çavdar barındıran ürünleri tüketmezler. Genellikle bebeklik çağında bu hassasiyet ortaya çıkar ve kişinin bütün yaşamı boyunca devam eder. Kronik bir hastalık olmakla birlikte, beslenme programından gluten çıkarıldığında kişiler normal yaşantılarına devam ederler. Uzmanlar çölyak hastalığının alerjik ve otoimmün* bir hastalık olup olmadığı konusundaki çalışmalarını sürdürmektedirler. Kesin nedenleri tam bilinmese de gluten duyarlılığı olan kişilerin birinci derece yakınlarında da aynı duyarlılık tespit edilebilmektedir.

Mısır, soya, patates ve pirinç gluten içermediğinden çölyaklılar tarafından rahatlıkla tüketilebilmektedir. Çölyaklılar gluten içeren besinler tükettiğinde, karın ağrısı, şişkinlik, ishal, kaşıntı, cilt döküntüleri şikâyetleri ile karşı

GLUTENSİZ

Çölyak Hastalığı Belirtileri

Şişkinlik

Mide bulantısı

Yorgunluk

İshal

karşıya kalırlar. Uzun vadede bağırsakta emilim olmadığından kilo kaybı ve demir eksikliği de eklenir. Çölyaklı kişiler glutenli unlardan yapılmış yiyecekleri tüketmezler. Onların yerine mısır, soya veya patates unundan yapılmış ekmek, makarna, börek, bisküvi ve benzeri ürünler tüketirler. Glutensiz bu ürünlerin üretilip çölyaklılara ulaştırılması eskiden çok zordu. Artık gıda sektörü çölyaklılar için ayrı üretimler yapmaktadır. Yine de yaygınlaşıp her yerde üretilmesi istenilen seviyeye ulaşmamıştır. Her yüz kişiden birinin çölyaklı olduğu bilinmektedir. Bu konuda duyarlılıklarımızı artırmamızda fayda vardır. Glutensiz beslenirken mutfağımızda alınması gereken bazı önlemler de vardır. Çapraz bulaşın olmaması için kullanılan diğer gıda malzemeleri ile araç ve gereçlere çok dikkat edilmesi gerekmektedir. Herhangi bir gluten kalıntısı veya hazır gıdalara koruyucu ve tutucu olarak ilave edilen buğday unu yahut nişasta da çölyaklıların rahatsız olmasına neden olabilir. Bu nedenle çölyaklılar gıdaların üzerlerindeki etiketleri okumak konusunda iyi birer uzmandır denilebilir. Çölyak ile ilgili toplumu bilgilendirmek ve üretici firmaların çölyaka yönelik özel ürün çeşitlerini yaygınlaştırmak için çölyaklılar zaman zaman bir araya geliyorlar. Çölyak konusu ortaokul 5. ve 7. Sınıf müfredatlarına alınmıştır. Çölyak dernekleri hastalarına önceden incelemeleri yapılmış glutensiz ürünlerin listelerini sunmaktadır. Unutmayalım ki, çölyaklılar için glutensiz besinlere ulaşmak en büyük sorunlardan biridir.

Gluten duyarlılığının ve çölyakın farkında olalım. Gluten duyarlılığının tedavisi, güvenli gıda seçimi yapmak ve gluten içeren gıdaları tüketmemektir.

İhtiyaç sahipleri; TS 13143 (Gluteni Azaltılmış ve Glutensiz Hale Getirilmiş Standardı) şartlarını sağlayan üreticilerin, ambalajları üzerinde TSE logolu marka sembolünü taşıyan ürünlerini güvenle tüketebilirler.

* Otoimmünite, özbağışıklık: Bağışıklık sisteminde aşırı duyarlılıkla oluşan tepkilere genel olarak verilen genel addır.

Sindirim sistemi sorunları

Kilo kaybı

Karın ağrısı

Baş ağrısı

IQ mu EQ mu? Duygusal Zekâ Nedir?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, IQ-EQ arasında bir çekişme yoktur. Çünkü ikisi de bizi biz yapan önemli bileşenlerden her biridir. Bu yazımızda fazlaca bilinmeyen EQ-duygusal zekâ konusunu tanımayı ve farkındalık oluşturmayı hedefliyoruz. Aslında bütün zekâ çeşitleri birbiriyle bağlantılı çalışır ancak aralarında bazı farklılıklar vardır.

IQ: (İngilizce: Intelligence Quotient) Kendi yaş grupları arasında insanların bilişsel

yeteneklerini (zekâ) bir skorla ölçmedir. Yani bir çeşit değerlendirmedir. IQ testleri yüzde yüz bir ölçme yapmaz. IQ testleri kültürden arınmış olarak uygulanır ki, hata payı en aza indirgenebilsin. Standart bir testte alınan 90-109 arası sonuç ortalama/normal zekâyı işaret eder. Bu skor, ileride meslek seçimi yönlendirmesi için kullanılabilir. Testlerde dil, matematik ve doğa bilimleri soruları vardır. Bağlantı kurma ve mantık yürütme temelinde sorular hazırlanmıştır.

Unutulmamalıdır ki, IQ testleri insanların müzik ve sanat yeteneklerini ölçmez ve psikolojisi hakkında bilgi vermez. IQ testleri doğru amaçlar için kullanılırsa yarar sağlar.

I

E

EQ: Duygusal zekânın ta kendisidir. Peki, ne işe yarar? Arkadaşlarımızla empati kurarken, iletişim sırasında karşıdakinin içinde bulunduğu duygu ve düşünce durumunu anlamamızı sağlar. Kısaca kendi duygu ve düşüncelerimizi başkalarinkinden ayırt etmemize vesile olur. Kişisel farkındalıklarımızın anahtarı EQ'dur. Farkındalık gelişince,

kişide özgüven ve kendini düzenleme hareketi başlar. Nasıl yapmalıyım? Ne yapmalıyım? Gibi sorgulamalar başlar. Yeni fikirlere açık olma, çevreyle uyum içinde hareket etme ve iradenin yönetimi başlar. Bu esnada kişi kendinde olumsuz duygular ortaya çıktıkça onunla baş edebilir.

Böylece yapacağı işlere motivasyonu kesintiye uğramaz. EQ'nun son noktası sosyal becerilerin gelişkinliğidir. Birey takım halinde çalışabilir, liderlik yapar ve iletişime açık olduğunu gösterir.

Çözüm odaklıdır. EQ arttırılabilir bir zekâ türüdür. Nasıl mı? Çünkü duygusal öğrenme ömür boyu sürer. Deneyimleri başarısızlık olarak görmek yerine daha iyisini nasıl yapabileceğini harekete geçirmekle işe başlayabiliriz.

Başka canlıları anlamak ve onlar için uğraşı göstermekte duygusal zekâyı aktive edici eylemlerdir. Duygusal zekâ, son yıllarda iş başvurularında da ele alınan ve bilim insanlarının üzerinde odaklandığı bir kavramdır. Testlerde, IQ ve EQ bir bütün olarak ele alınıp, çoklu zekâ kuramları da dikkate alınmaktadır.

Sonuç olarak, zekâ tek bir testle ölçülemeyecek kadar çok boyutlu ve karmaşık bir yapıdır. Tıpkı kaslarımız gibi, çalıştırıldıkça güçlenir, çalıştırılmayınca geriler.

IQ

+

EQ

=

BAŞARI

Konsantrasyon

Odaklanma

Anlama

Analitik beceri

Hafıza

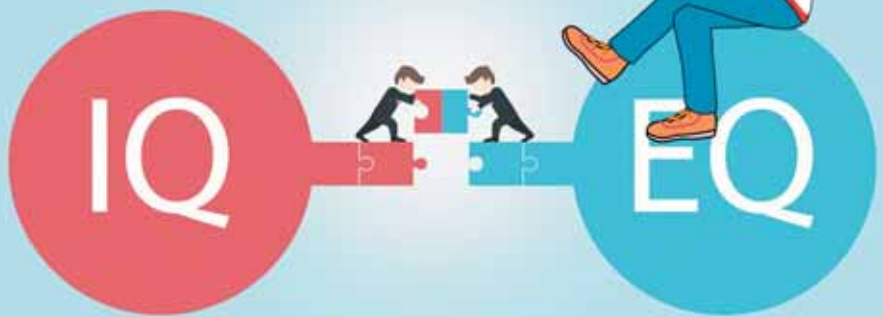
Öz farkındalık

Öz düzenleme

Empati

Yaratıcılık

Sosyal beceriler

Spor Yap Sağlıklı Kal

Buz Hokeyi

Takım sporlarının en ilginçlerinden birisi de buz hokeyidir.

Türkiye'de son zamanlarda popülerleşen bu sporla sen de ilgilenmek ister misin?

Haydi, birlikte bu spor dalıyla ilgili bilgilenelim.

Buz hokeyinin tarihi oldukça eski zamanlara dayanmaktadır. Bu spora tarihte ilk kez orta çağda ve Kuzey Avrupa ülkelerinde rastlanılmaktadır.

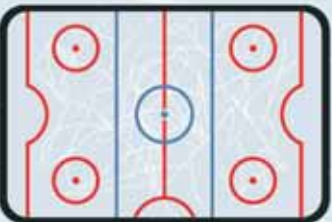
Buz hokeyi, buzla kaplı bir sahada, buz üzerinde patenle kayarak birer kaleci ve beşer oyuncuyla iki takım arasında oynanan, son derece sert ve yüksek efor gerektiren bir oyundur. Maç, yirmişer dakikalık üç devreden oluşur, maçlar, boyutları en çok 61 metre uzunluğunda ve 30 metre eninde olan, buz zemin üzerinde yapılır.

Buz hokeyi, bir diğer kış sporu körling* gibi dünyanın dört bir yanında popülaritesini artırmaya devam ederken, Türkiye'de de her geçen gün ismini geniş kitlelere duyuruyor. Hatta Türkiye Ligi'nin ve diğer şampiyonaların televizyonda yayınlanmaya başlanmasıyla birlikte bu spor haftalık spor takvimlerimizin içerisinde yer almaya da başladı. Peki, yüksek tempolu, oynaması epey güç gerektiren buz hokeyini izlemek de söylendiği kadar zor mu? Detayları neler? Ya pakı görebilmek mümkün mü? Sahi pak nedir?

Oyuncu

Hakem

Rink

Kaleci Başlığı

Paten

Pak

Oyuncu Başlığı

Buz hokeyinde sporcular skor üretmeye çalışırken, kıvrık uçlu tahta ya da metal malzemeden yapılan sopayla, sert bir lastikten üretilen ve puck (pak) ismi verilen diski kullanırlar. Her oyuncu özel patenler, kalın eldivenler, yumuşak dokularla donatılmış koruyucu özel formalar giyer ve koruyucu başlık takarlar. Kalecilerin kıyafeti ise oyunculara çok benzemekle birlikte, arada ufak farklar vardır. Örneğin, eldivenleri daha büyükken, kasklarının önünde de yüzlerine zarar gelmesini engelleyecek koruyucu bulunur.

Buz hokeyinde maçlar, yirmişer dakikalık üç devreden oluşur. Her devre sonunda, takımlar yarı saha değiştirir. Oyun durduğunda saat de durur. Bu nedenle bir buz hokeyi maçı yaklaşık üç saat sürebilir. Üç devrenin de eşitlikle sona ermesi halinde, beş dakikalık bir uzatma devresi oynanır. Fakat bu uzatma devresinde her iki takımdan da iki oyuncu eksilir. Yani uzatma devresi dörde dört şekilde oynanır ve golü atan kazanır. Eğer eşitlik yine bozulmazsa maç penaltı atışlarına gider. Penaltı atışlarında ise atışı kullanan oyuncu kaleciyle karşı karşıya bir şekilde pakı sürerek filelere göndermeye çalışır.

Buz hokeyi, çok efor gerektiren zor bir oyundur. Öyle ki bir oyuncu en fazla iki buçuk üç dakika hiç çıkmadan oyunda kalır. Maç sonunda, takımın en iyi oyuncusu yaklaşık yirmi dakikalık bir süre boyunca sahada kalmış olur.

Buz hokeyi de tıpkı futbol gibi ofsayt kuralının uygulandığı bir oyundur. Oyuncular, hücum ettikleri rakip kalenin önünde çizilmiş olan çizginin diğer tarafına, paktan önce giremezler.

Buz hokeyi terimleri

Cross Hecking: Sopayla rakip oyuncuya müdahalede bulunmak.

Elbowing: Savunma ya da hücum sırasında rakibin dirseklenmesi.

Rink: Maçların oynandığı sahaya verilen isim.

Pak: Oyunda kullanılan disk.

*Körling, 42x4,3 metrelik buzdan bir pist üzerinde oynanan bir takım oyunudur. Oyunda amaç, granitten yapılmış dairesel taşı buz üzerinde kaydırarak hedefin merkezinde durdurmaaktır. Buz üzerine iç içe geçmiş halkalardan oluşan hedefe "ev" adı verilir.

Eldiven

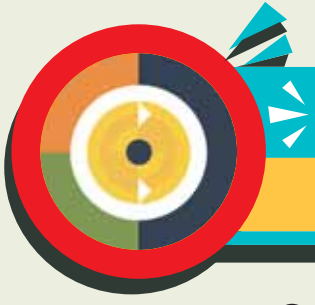
Kale

Skorbord

Sopa

Standartların Anlam ve Önemi

Dünya Standartlar Günü, standartlaşmanın önemini ve hayatımız üzerindeki yerini düşünmemiz ve daha iyi anlayabilmemiz için her yıl 14 Ekim gününde kutlanıyor.

Küresel ekonominin hızlı bir değişim sürecine girmesiyle yasal düzenlemeler ve anlaşmalarda standardizasyon kavramı daha da önem kazandı. Artan küreselleşme ve rekabetle birlikte, üretim altyapısını oluşturan standartların önemi de arttı. Bu öneme dikkat çekmek ve standardizasyon faaliyetlerinin faydasını vurgulamak amacıyla ilk kez 14 Ekim 1968 yılında dönemin Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Başkanı olan Faruk Sunter'in, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı Genel Kurulu'na (ISO) sunduğu teklifle Dünya Standartlar Günü'nün tüm dünyada kutlanmasına karar verilir. O tarihten bu yana da her yıl ISO, Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) ve Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) ortak yayınladıkları mesajla 14 Ekim Dünya Standartlar Günü'nü kutlamaktadır.

Faruk SUNTER

DAHA İYİ BİR DÜNYA İÇİN ORTAK VİZYON

SÜRDÜRÜLEBİLİR
KALKINMA
HEDEFLERİ İÇİN
STANDARTLAR

DÜNYA STANDARTLAR GÜNÜ

14 EKİM 2021

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

Dünya Standartlar Günü dolayısıyla toplumsal duyarlılığı ve farkındalığı artırmak için her sene bir konu belirlenir ve bu konuda yıl boyunca çeşitli etkinlikler düzenlenir. IEC, ISO ve ITU tarafından 2021 yılı için "Daha iyi bir dünya için ortak vizyon." başlığı altında, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) seçildi. Sosyal dengesizlikleri ele almayı, sürdürülebilir bir ekonomi geliştirmeyi ve iklim değişikliği hızını yavaşlatmayı hedefleyen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) oldukça iddialı. Bunlara ulaşmak için birçok kamu ve özel ortağın iş birliği ile uluslararası standartlar ve uygunluk değerlendirmesi de dahil olmak üzere mevcut tüm araçların kullanılması gerekiyor. Kalıcı bir küresel salgına karşı verilen yoğun savaş, toplumlarımızı güçlendirmek, onları daha dayanıklı ve daha adil kılmak için SKH kapsayıcı bir şekilde ele almanın mutlak gerekliliğini ortaya koydu. Standart kuruluşları, bugün herkesten SKH'lerin daha iyi bir yapı oluşturmak için önemini teyit eden bir göreve katılmasını istiyor. Bu arayışta, standartlar her zamankinden daha gerekli. Tüm standartlar sistemi, iş birliği üzerine kuruludur. İş birliğinin gücü, parçalarımızın toplamından daha güçlü olduğumuzun kanıtıdır. Uluslararası standartların SKH'lerin başarısına nasıl katkıda bulunduğunu gösteren çok yıllık bir Dünya Standartları Günü yolculuğuna işte bu ruhla giriliyor.

Dünyada yaşanan teknolojik gelişmelerin üretim ve tüketim yapılarını yeniden şekillendirmesi ve rekabet ortamı, ürünlerde kaliteyi ön plana çıkardı ve uluslararası standartların getirilmesini zorunlu kıldı. "Tekerleği yeniden icat etme" durumundan kaçınma adına önemli bir adım olarak ortaya çıkan standardizasyon kavramı, ekonomik büyümeyi desteklemesinin yanı sıra iletişim ve işbirliği önündeki engelleri de kaldırmaktadır.

Dünya Standartlar Günü, binlerce uzmanın işbirliği ile yayınlanan uluslararası standartları ortaya koyan çalışmalara saygı günü olarakta nitelendirilebilir.

Standartlar önemlidir, bunu hepimiz biliyoruz. Ancak, standartların ne kadar yaşamsal önemde olabileceğinin gerçekten farkında olmayabiliriz.

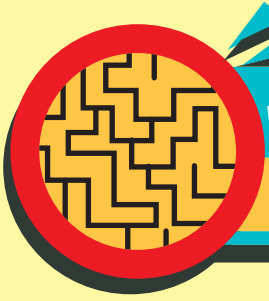
Uluslararası standartlaşmadan önceki zamanlarda, orijinal üreticiye gitmeden sahip olduğunuz bir makine veya ekipman parçası için yedek parça almanın bir yolu yoktu. Otomasyon veya çalışılacak bir dizi standart olmadan, bu makinelerin her parçası amaca yönelik olarak üretildi, yani sadece o cihaza özgülerdi.

Sanayi devrimi önemli bir değişimin başlangıcı oldu. Birçok insan ateşin insanın en önemli icadı olduğunu söylese de aslında standardizasyon günümüzde en az onun kadar önemli. Bugün bir yedek vidaya ihtiyacınız olduğunda, hırdavatçıya gidip bir tane alabileceğinizi biliyorsunuz. Yeni bir yönlendirici aldığınızda, ağlar ve diğer elektronik ekipmanlarla iletişim kurabileceğinizi biliyorsunuz. Çünkü hepsi bir dizi standartlaştırılmış frekans üzerinde çalışıyor. Arabalar bile, belirli bir tür yakıtla çalışır çünkü ISO bu tür araçlar için standardı belirlemiştir.

Dünya Standartlar Günü'nü kutlamanın en iyi yolu, hayatınızdaki standartlaştırılmış her şeyi ve bunun işleri ne kadar kolaylaştırdığını düşünmek için biraz zaman ayırmaktır. Standartlar, dünyamızı birbirine uyduran boyutları, şekilleri, kompozisyonu, frekansı ve diğer tüm karmaşık şeyleri belirler.

TSE, standardizasyon ve kalite çalışmaları ile ülkemizin kalkınma hedeflerine ulaşmasında en önemli görevlerden birini üstlenmiş durumdadır.

Bilmece - Bulmaca

5

Balkonda çiçek saksılarını değiştiren aileye yandaki eşyaları bulmaları için yardım eder misin?

6

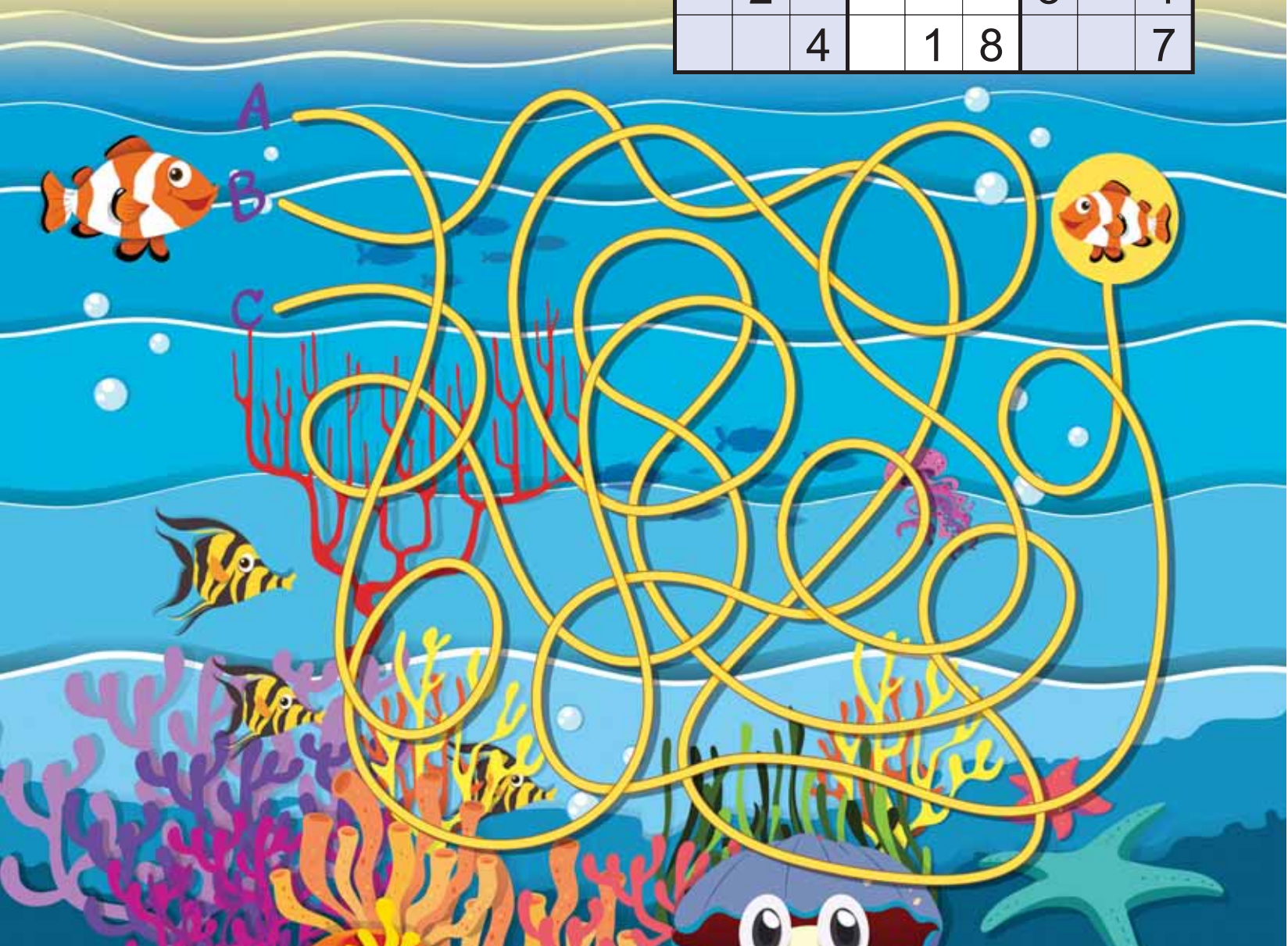
Boş kutuları uygun rakamlarla doldurarak Sudoku'yu tamamlayabilirsin.

7

Balık, yavrusuna ulaşmak için hangi yolu izlemelidir?
Yardımcı olur musun?

SUDOKU

2			3		6			
6		5	9			4		8
						5		2
4		9		6	3			
			8			7		1
		1		4			9	
1		6	2	7				
	2					8		4
		4		1	8			7

Medeniyet Yolculuğu

Duman İşaretinden İnternete Haberleşme

Sevgili çocuklar, günümüzde haberleşmek en kolay işlerden biridir. Akıllı cep telefonlarımız ve internet sayesinde ister görüntülü ister sesli olarak saniyeler içinde haberleşebiliriz. Şanslı bir kuşağız. İnternete gelinceye kadar insanlar haberleşmek için neler yapıyordu? İlk insanlar nasıl haberleşiyordu?

Dumanla haberleşme: Sesin ulaşamadığı uzak mesafelerde insanlar haberleşmek için ateş yakıyor ve çıkan dumana çeşitli şekiller veriyorlardı. Kızılderililer ve Orta Asya toplulukları yüzyıllar önce bu yöntemi kullandılar. Romalıların, birbirini gören kuleler arasında ateş yakarak çok uzak mesafelere mesajlarını ulaştırdıkları da bilinmektedir.

Tamtam: Genellikle Afrika kabilelerinin yöntemi idi. İçi boş ağaç kütüklerine vurarak anlamlı sesler çıkarmak suretiyle haberleşirlerdi. Davulun ve vurmali çalgıların bu şekilde geliştiği düşünülmektedir.

Mağaralara resim yapmak: Yazı bulunmadan önce resimler bir haberleşme aracıydı. İnsanlar çizdikleri resimlerle tehlikeli hayvanları diğer insanlara anlattılar.

Borular: Önceleri hayvan boynuzları, sonradan ise metal borular üflenerek karşı tarafa mesajlar iletilirdi.

Posta güvercinleri: Ayaklarına not/mektup bağlanan eğitimli güvercinler bunları karşı tarafa uçarak taşıdılar.

Ulak: Özellikle devletlerarası iletişim ve haberleşmede ulaklar hızlı hareket ederek atlarla uzun yollar kat edip mektupları ulaştırdılar. Haberleşmenin öneminin arttığı 19. yüzyılın sonlarında atlar tarafından çekilen posta arabaları kullanılmaya başlandı.

Aynalar: Yansıtma özelliği ile iletişim aracı oldu.

Telgraf: Direkler arasına çekilen teller aracılığı ile iki merkez arasında kendine özel mors alfabesiyle iletişimin sağlanması görevini üstlendi. Acil durumlar için önemli olmuştur.

Teleks: Telefon hatlarını kullanarak karşı tarafa mesaj iletmektedir.

Semafor: Gemicilik ve askeri alanda kullanılan bayrak tutuş şekline göre anlamlandırılan haberleşmedir.

Mektup: Duygu ve düşüncelerin kağıda yazıldığı ve posta yoluyla alıcısına ulaştırıldığı bugün için nostaljik haberleşme yöntemidir. Artık e-posta kullanılıyor.

Telefon: Kablolar aracılığı ile çalışır, ankesörlü veya ev telefonları şeklinde kullanılır. Acil durumlar için belli noktalarda halen mevcuttur.

Faks: Belgeleri tarayarak karşı tarafa telefon hatları aracılığıyla aktaran aygıttır. İşyerlerinde halen kullanılmaktadır.

Çağrı cihazı: Tek taraflı olarak bırakılan notları karşı tarafın okuması veya dinlemesi ile haberleşilir.

Gazete ve dergiler: Günlük olayları ve önemli gelişmeleri karşı tarafa ileten kâğıda basılı materyallerdir. Halen güncelliğini korumaktadır.

Radyo: Elektromanyetik dalgalar ile bağlantı kurulur ve bilgiler dinleyene aktarılır. Halen iyi bir haberleşme aracıdır. Bir farkla: Yeni radyo dalgaları artık internet üzerinden yayın yapmaktadır.

Televizyon: Geniş kitlelere hitap etmektedir. Haberleşme araçları içerisinde önemli bir paya sahiptir.

Bilgisayarlar: İlk bilgisayarın ağırlığı 30 ton iken artık taşınabilir hafiflikte olanları hatta cepte taşınanları yaygındır. Bilgileri depolayarak kullanıcısına iletir. İnterneti kullanarak kablolu ya da kablosuz iletişim sağlayabilir.

Cep telefonları: İlk üretimindeki antenli modellerinden akıllı modellerine geçilmiştir.

İletişim sistemleri baş döndürücü hızla kısa sürede gelişmiştir.

Akıllı cep telefonları: Bugün için milyarlarca kullanıcısı vardır ve internetle birlikte hafızamız artık bu telefonların içindedir. Alışveriş, bankacılık işlemleri, resmi randevularımız, eğlence gibi birçok alanda bu sayede iletişim kurabiliriz.

İnternet ile günümüzde sosyal medya kullanıcılığı, e-posta gönderme yoluyla iletişim ağlarımız zenginleşti. Yıllar öncesinde dumanla haberleşirken artık dünyanın diğer ucu bir tuş uzağımızda.

TSE de bütün standart işlemlerini ve başvuruları internet üzerinden kabul etmektedir.

Sözün Kısa

Akıllı insan düşündüğü her şeyi söylemez, fakat söyleyeceği her şeyi düşünerek söyler.

Aristoteles

İnsanlar, çeşitli alanlarda bilgi sahibi olabilirler. Çevrenize dikkat ederseniz gerçek bilgi sahibi insanların akıllarından her geçeni dillendirmedeğini görürsünüz. Akıllı insan; aklına gelen her şeyi söylemez, söylediklerini beyninin süzgecinden geçirir. Konuşmadan önce mutlaka "Bu konuştuğum gerekli mi, doğru mu, kimseyi incitecek mi ve hoş bir şey mi?" diye sorar kendisine.

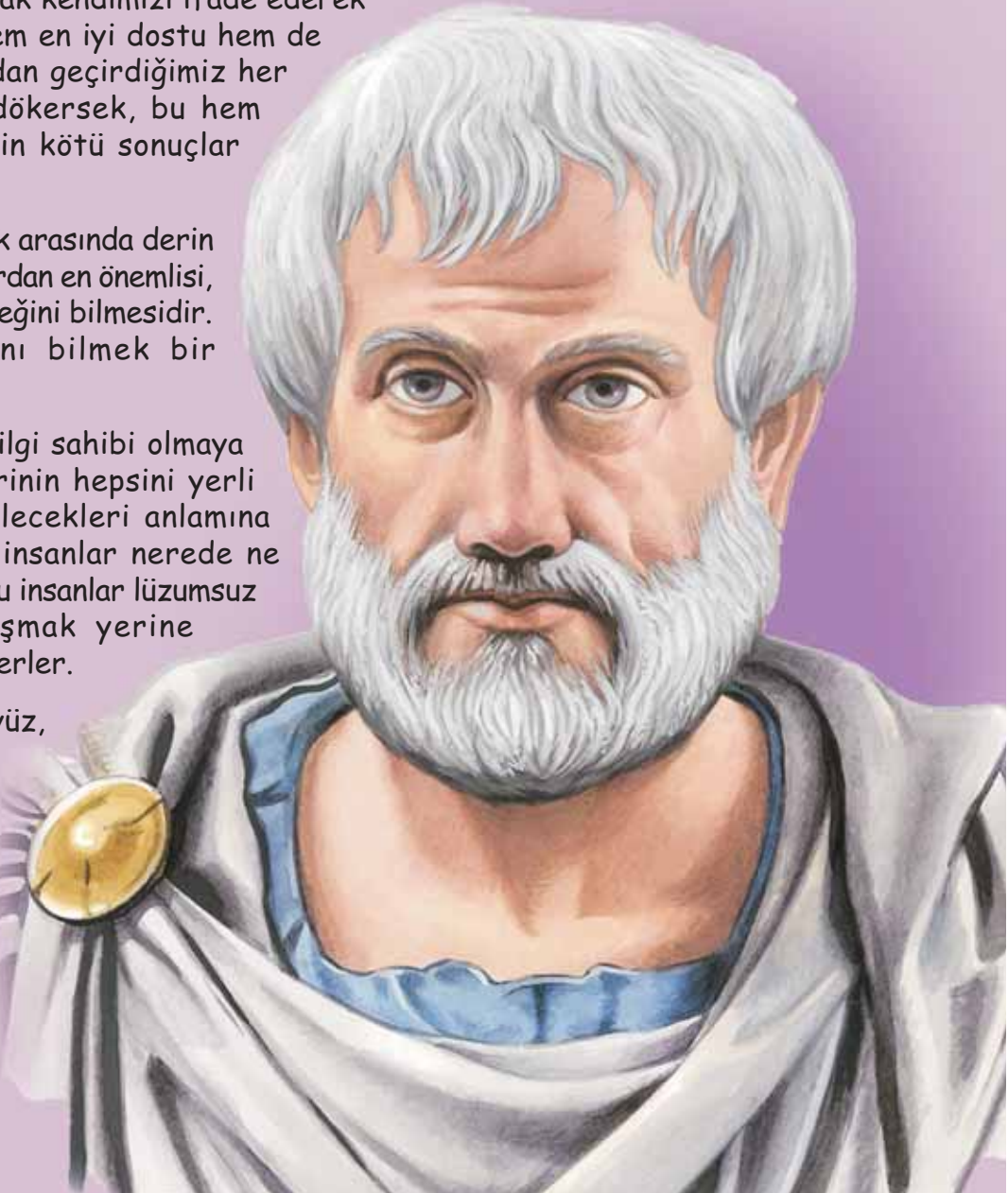
Konuşmak, insan olmanın en büyük artılarından birisidir. İçinde yaşadığımız sosyal çevrede ancak kendimizi ifade ederek rahatlayabiliriz. Dil, insanın hem en iyi dostu hem de en büyük düşmanıdır. Aklımızdan geçirdiğimiz her şeyi dilimizden gelişi güzel dökersek, bu hem kendimiz hem de çevremiz için kötü sonuçlar doğurabilir.

Herhangi bir canlıyla insan olmak arasında derin farklılıklar bulunur. Bu farklılıklardan en önemlisi, insanın nerede nasıl konuşabileceğini bilmesidir. Hatta susması gerektiği anı bilmek bir olgunluktur.

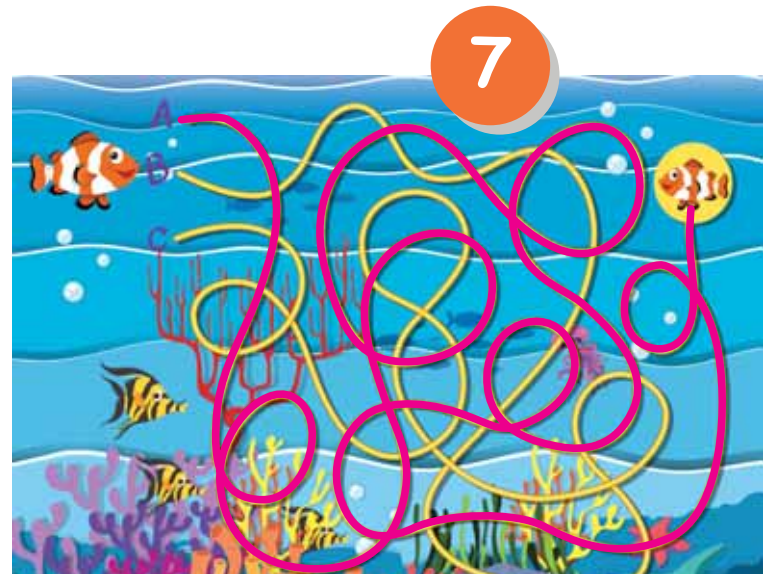
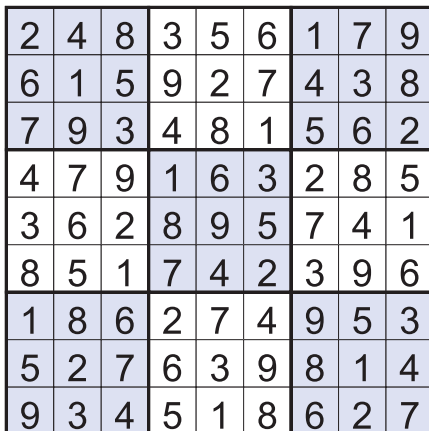
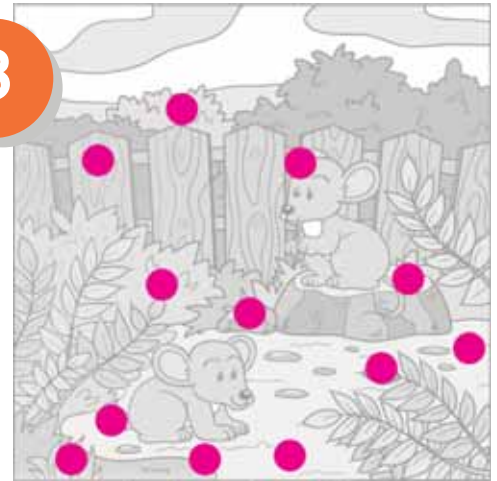
İnsanlar okuyup araştırarak bilgi sahibi olmaya çalışmalıdır. Ama bu, bildiklerinin hepsini yerli yersiz her ortamda konuşabilecekleri anlamına gelmemelidir. Akıllı ve bilgili insanlar nerede ne konuşacağını bilen insanlardır. Bu insanlar lüzumsuz konuşmayı sevmezler, konuşmak yerine öğrenmeyi, dinlemeyi tercih ederler.

Kutadgu Bilig'de "İnsanın süsü yüz, yüzün süsü göz; aklın süsü dil, dilin süsü sözdür." der. Bunun içindir ki akıllı insan düşündüğü her şeyi söylemez. Ama söyleyeceği her şeyi de düşünerek söyler. İnsan için asıl meziyet ölçülü konuşmak, gerektiği yerde ve zamanında konuşmaktır.

Her söylediğini düşünerek konuşan kişi akıllı insandır.

Bilmece ve Bulmacaların Çözümleri

TSEKurumsal

TSEKurumsal

tse.org.tr